

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4343/2019
15.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Весне Поповић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Драгољуб Копривица, адвокат из ..., против тужених ЈП „Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београд“ са седиштем у Београду и Градске општине Вождовац, коју заступа Општинско јавно правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене Градске општине Вождовац изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3790/2018 од 08.05.2019. године, на седници већа одржаној 15.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене Градске општине Вождовац изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3790/2018 од 08.05.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 1737/16 од 19.02.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле да јој тужени солидарно исплате износ од 20.908.799,68 динара по основу накнаде штете, са законском затезном каматом од 07.04.2011. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженој Дирекцији накнади трошкове поступка у износу од 10.000,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужене Дирекције за накнаду трошкова поступка на име таксе на одговор на тужбу. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужилца да туженој ГО Вождовац накнади трошкове поступка у износу од 733.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3790/2018 од 08.05.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиле и потврђена првостепена пресуда у делу става првог изреке којим је одбијен тужбени захтев у односу на тужену ЈП „Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београд“, као и у ставу другом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке у односу на тужену Градску општину Вождовац, тако што је обавезана тужена Градска општина Вождовац, да тужилци исплати износ од 7.028.840,00 динара, са законском затезном каматом почев од 19.02.2018. године до коначне исплате, док је у преосталом делу за износ од 13.879.959,68 динара са законском затезном каматом почев од 07.04.2011. године до исплате, као и за исплату законске затезне камате на износ од 7.028.840,00 динара за период од 07.04.2011.

године до 18.02.2018. године, тужбени захтев тужиље одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртом изреке тако што је обавезана тужена Градска општина Вождовац да тужиљи на име трошкова целог поступка исплати износ од 808.332,60 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена Градска општина Вождовац је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене Градске општине Вождовац неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка учињених пред другостепеним судом, због којих се овај ванредни правни лек може изјавити у смислу члана 407. став 1. тачка 2. Закона о парничном поступку, на шта се ревизијом неосновано указује. Ревизија се, у смислу наведеног члана 407. став 1. тачке 1. и 2. Закона о парничном поступку, не може изјавити због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. тог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је земљишно-књижни корисник кат. парцеле .. к.о. ..., површине 3,62 ара. Део предметне парцеле површине 270 м2 приведен је намени, тј. изграђен је као део улице ..., док је остали део те парцеле у фактичком поседу корисника. Тужиљи, а ни њеним правним претходницима није достављен акт управног или другог државног органа на основу кога јој је одузето право коришћења дела наведене парцеле. Тужиља је 23.03.2006. године, поднела захтев за утврђење накнаде за одузето земљиште туженој ГО Вождовац, а 19.10.2006. године поднела је и захтев за експропријацију туженом ЈП „Дирекцији за грађевинско земљиште и изградњу Београд“, наводећи да је к.п. .. к.о. ... у земљишним књигама и у катастру власништво ББ, чији је тужиља наследник, да је 1968. године тужена Дирекција урадила елаборат асфалтирања улица на Вождовцу којим је ул. ... била асфалтирана до к.п. ..., да су приликом извођења радова на асфалтирању станари платили радницима да продуже асфалтирање кроз к.п. .. и тако спојили улице ... и У елаборату туженог ул. ... је и даље слепа, тужена Дирекција има обавезу одржавања путева само према скици из елабората, а 1991. године, урађен је детаљни урбанистички план (ДУП) за општину Вождовац у којем нема улице ..., нити изузимања парцеле .. за потребе улице, али је у плану ДУП учртано стање на терену, односно улица ... која излази на улицу ..., што произилази и из измена и допуна ДУП-а („Сл.лист града Београда“ бр. 21/91) да се кат парц .. налази на површини за саобраћајницу - улицу ..., која је реализована и повезује улице ... и Вештачењем је утврђена вредност заузетног земљишта на дан 26.05.2017. године у износу од 20.908.799,68 динара (методом упоредне тржишне вредности), односно 7.027.840,00 динара (на основу Одлуке Скупштине града Београда о одређивању основице за обрачун пореза на имовину из 2017. године).

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је у целости одбио тужбени захтев, закључујући да тужени нису пасивно легитимисани у овој правној ствари.

Другостепени суд је делимично преиначио првостепену пресуду и делимично усвојио тужбени захтев у односу на тужену Градску општину Вождовац, налазећи да је правилан закључак првостепеног суда да тужена Дирекција није пасивно легитимисана у овој парници, правилно примењујући на утврђено чињенично стање релевантне одредбе материјалног права, док је оценио као погрешан закључак првостепеног суда када је одлучио о приговору недостатка пасивне легитимације на страни тужене Градске општине Вождовац, јер је у том делу на правилно утврђено чињенично стање, погрешно примењено материјално право.

По оцени Врховног касационог суда, побијана одлука је, супротно наводима ревизије, заснована на правилној примени материјалног права.

У члану 1. став 1. Протокола за европску конвенцију за заштиту људских права прописано је да свако физичко и правно лице има право на несметано уживање своје имовине и да нико не може бити лишен своје имовине осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелом међународног права. Ставом 2. истог члана прописано је да претходне одредбе ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу са општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни. Чланом 58. Устава Републике Србије између осталог прописано је да се јемчи мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона (став 1), да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном у закону, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне (став 2), да се законом може ограничити начин коришћења имовине (став 3), што је између осталог прописано и одредбом члана 8. ЗОСПО и члана 1. Закона о експропријацији. Одредбом члана 70. став 3. Закона о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр. 47/2003), важећег у време претварања парцеле у улицу, прописано је да је пре одређивања јавног грађевинског земљишта из члана 69 став 1 овог закона, општина обавезна да донесе акт о изузимању земљишта из поседа корисника тог земљишта, а накнада се исплаћује по одредбама закона којим се уређује експропријација. Из наведене уставне одредбе и одредби наведених закона произилази, да дозвољено ограничење права на имовину које не представља повреду постоји само када су кумулативно испуњена два услова: да је учињено у јавном интересу, утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може да буде нижа од тржишне.

И по оцени Врховног касационог суда, сходно напред цитираним одредбама, основано тужиља од тужене потражује накнаду за парцелу на којој је била корисник и која је постала улица као јавно добро у општој употреби. У конкретном случају део спорне парцеле тужиље, која је била у власништву њеног деде, у површини од 270 м², приведен је намени улице, иако планским актом није предвиђена за улицу, због чега се не може више сматрати приватним путем, јер се ради о улици, која је по члану 10. став 2. и 10. Закона о јавној својини („Службени гласник РС“, број 72/11...95/18), добро у општој употреби и у својини је јединица локалне самоуправе на чијој се територији налази, што је у складу и са Одлуком о улицама, локалним и некатегорисаним путевима („Службени лист града Београда“, бр. 3/2001... 29/2007-17), којом је у члану 5. став 1. прописано да главне улице и локалне путеве на подручју градских општина: Вождовац, Врачар, Звездара, Земун, Нови Београд, Палилула, Раковица, Савски венац, Стари град и Чукарица, утврђује Скупштина града Београда, а чланом 10. да послове управљања, одржавања, заштите и развоја некатегорисаних путева на територији

градских општина из члана 5. став 1. ове одлуке, обављају те градске општине, због чега је правилном применом материјалног права делимично усвојен тужбени захтев и тужиљи досуђена правична накнада према тржишној цени одређеној у складу са примењеном Одлуком скупштине Града Београда. Неосновано је и указивање у ревизији да не постоји одговорност тужене општине, јер су трећа лица асфалтирала део улице који прелази преко тужилине парцеле. Ово стога што је утврђено да је то сада део ... улице са кућним бројевима, која се спаја са улицом ..., те тужиља не може сносити штетне последице таквог стања, односно поступања, јер улице не могу правити приватна лица, већ је то у надлежности тужене општине, да преко својих органа регулише, управља и да се стара о изградњи, реконструкцији, одржавању и коришћењу локалних путева и улица и других јавних објеката од општинског значаја, што произилази и из члана 190. став 3. Устава РС, а предметна улица је и у плану општине и града Београда као таква, због чега супротно ревизијским наводима, другостепена пресуда садржи јасне и непротивречне разлоге за донету одлуку о тужбеном захтеву, које у свему као правилне прихвата и овај суд.

Како су и остали ревизијски разлози који указују на неправилност побијане пресуде неосновани и нису могли утицати на друкчију одлуку о овом ванредном правном леку, то их Врховни касациони суд, сходно члану 414. став 2. ЗПП неће детаљно образлагати јер се образлагањем пресуде којом се ревизија одбија не би постигло ново тумачење права нити допринело уједначеном тумачењу права.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић